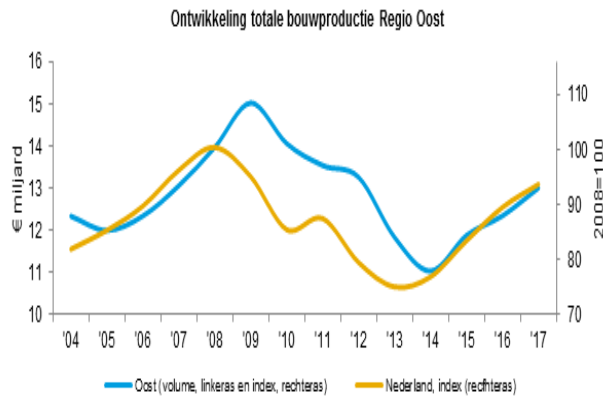

Samen met het EIB brengt Bouwend Nederland op BouwActueel alle relevante economische markt- en bedrijfsvoeringsinformatie voor leden bijeen. De website biedt inzicht in recente ontwikkelingen, prognoses en kengetallen bedrijfsvoering. Dit betreft zowel landelijke informatie als informatie voor de regio. Deze kwartaalrapportage biedt u inzicht in actueel economische ontwikkelingen voor uw regio en deelsector. Meer informatie vindt u op www.bouwendnederland.nl/bouwactueel.

Ontwikkeling bouwproductie

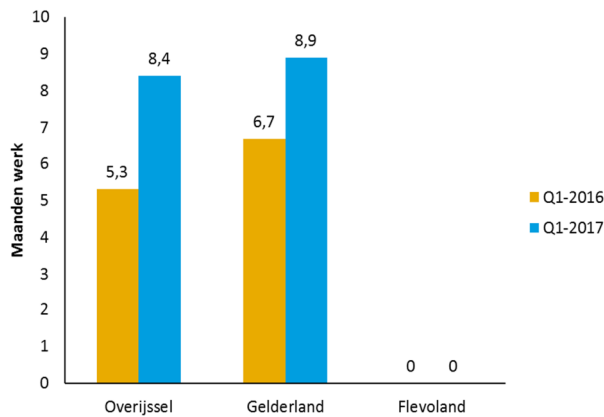

5,5% groei totaal bouwvolume

De bouwproductie groeit in 2017 naar verwachting met 5,5%. In 2016 bedroeg de groei voor dit landsdeel nog 4%. Het totale productievolume komt uit op € 13 miljard, hiermee dragen de oostelijke provincies voor 20% bij aan de totale nationale bouwproductie van € 64 miljard.

(Alle productiebedragen zijn in prijzen van 2015.)

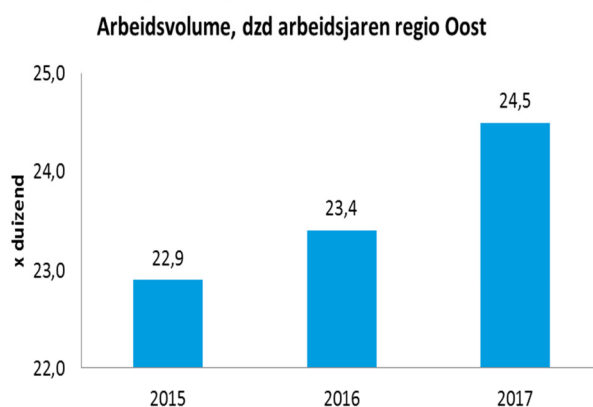
Orderportefeuilles

Werkvoorraad neemt toe

In het eerste kwartaal van 2017 is de werkvoorraad van bouwbedrijven in Overijssel en Gelderland fors toegenomen ten opzichte van hetzelfde kwartaal in 2016. Met een toename van respectievelijk drie en twee maanden werk in beide provincies raakt de orderportefeuille goed gevuld. Voor Flevoland kan op basis van de voorhanden data geen betrouwbaar beeld van het eerste kwartaal gegeven worden.

Ontwikkeling werkgelegenheid

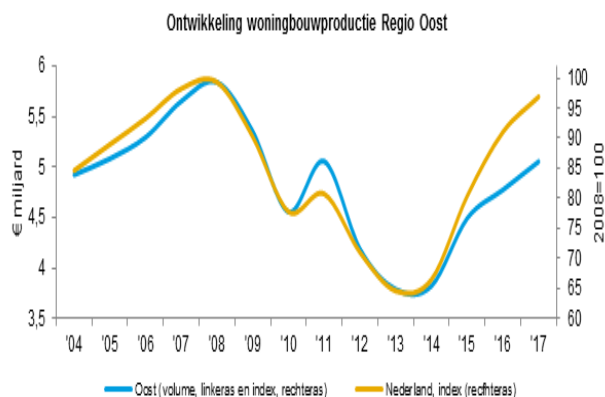
Werkgelegenheid* neemt toe

De werkgelegenheid in de bouwsector, gerekend in arbeidsjaren, groeit naar verwachting sterk in 2017. Met een groei van bijna 5% komt het volume dit jaar uit op 24.500 arbeidskrachten. In 2016 nam de werkgelegenheid met 2% in een beduidend lager tempo toe. Voor heel Nederland komt de werkgelegenheidsraming uit op 6,5% groei.

*Het betreft hier de werkgelegenheid van de uitvoerende bouw.

Ontwikkeling woningbouwproductie

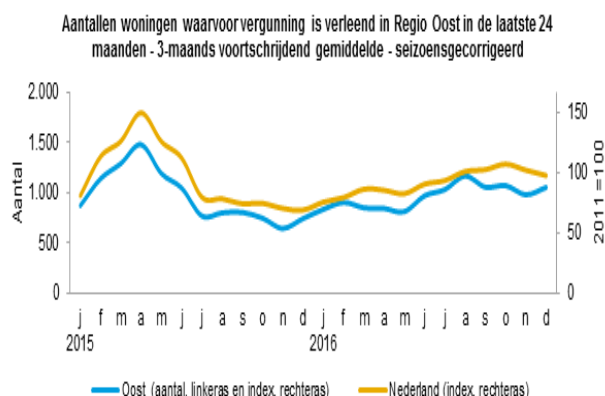

Productie van woningen neemt toe*

De bouw van woningen, gerekend in productiewaarde, wordt dit jaar geraamd op meer dan € 5 miljard. Ten opzichte van 2016 betekent dit een groei van 6%. Met dit groeipercentage presteert het landsdeel vergelijkbaar met het Nederlands gemiddelde (6,5%). De woningbouw in Oost-Nederland heeft een aandeel van 19% in de totale woningproductie. Sinds 2014 is ook de herstel en verbouwproductie in het oosten van het land aan het toenemen, in 2016 met bijna 5% ten opzichte van het voorgaande jaar.

* Nieuwbouw, herstel en verbouw, onderhoud.

Aantal vergunningen woningbouw

Stijgende trend aantal vergunningen

Het aantal verleende vergunningen voor woningen bedroeg in 2016 bijna 11.800. Op jaarbasis betekent dit een groei van iets meer dan 1% ten opzichte van 2015. In februari en april van 2015 zijn bovengemiddeld veel vergunningen verleend, dit bleek echter onvoldoende om de stijgende trend in 2016 te compenseren. De ontwikkeling van de vergunningverlening lag hiermee in lijn met de landelijke trend.

Woningbouwproductie per provincie

	Volume, € miljoen		
	2015	2016	2017
Overijssel	1.323	1.420	1.565
Flevoland	439	505	525
Gelderland	2.731	2.850	2.965
Totaal	4.493	4.775	5.055
Nederland	21.975	24.925	26.550

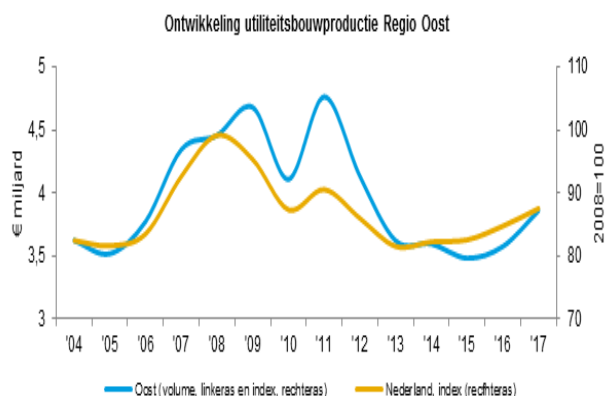
Bron: EIB

Breed gedragen productiegroei

De groei van de woningbouwproductie wordt breed gedragen in de oostelijke provincies. De sterkste productiegroei vindt plaats in Overijssel met 10%. De productie in de provincies Flevoland en Gelderland neemt toe met 4%. Voor Flevoland is dit een terugval na de groei van 15% in 2016. Gelderland neemt het grootste deel van de productie voor haar rekening met een volume van bijna € 3 miljard.

Ontwikkeling utiliteitsbouwproductie

Sterke productiegroei utiliteitsbouw*

In het landsdeel Oost ligt de ontwikkeling van de utiliteitsbouw met 8% boven het nationale gemiddelde (3,5%). De provincies Flevoland en Gelderland zijn drijvers achter dit sterke groeicijfer. De totale productie van dit landsdeel groeit naar een niveau van bijna € 3,9 miljard (prijzen 2015), waarmee het 21% van de gehele productie van utiliteitsgebouwen voor zijn rekening neemt. In de regio Oost is in 2016 sprake geweest van een daling van 15% van de herstel en verbouwproductie. In 2015 trad nog groei op in deze sector.

* Nieuwbouw, herstel en verbouw, onderhoud.

M²-prijs vergunningen utiliteitsbouw

Jan '16 - dec '16	€	Jaarmutatie, %
Bedrijfsgebouwen	378	21,9
Kantoren	1.124	-0,1
Winkels	390	-42,7
Agrarische gebouwen	119	-25
Scholen	844	-7,4
Overige gebouwen	872	0,8

Bron: CBS, bewerking EIB

Prijzdalingen per m² in winkels

De bouwkosten, uitgedrukt in vierkante meterprijzen, namen vorig jaar toe voor bedrijfsgebouwen en overige gebouwen. De andere utiliteitssectoren kenden dalingen van de vierkante meterprijs. De dalingen variëren van zeer licht (kantoren met 0,1%) tot fors (winkels met bijna 43%). De m²-prijzen* betreffen de op de vergunningen vermelde bouwsommen gedeeld door het aantal vierkante meters vloeroppervlak en geven een indicatie van de kwaliteit en omvang van de objecten.

*Prijsniveau 2015

Utiliteitsbouwproductie per provincie

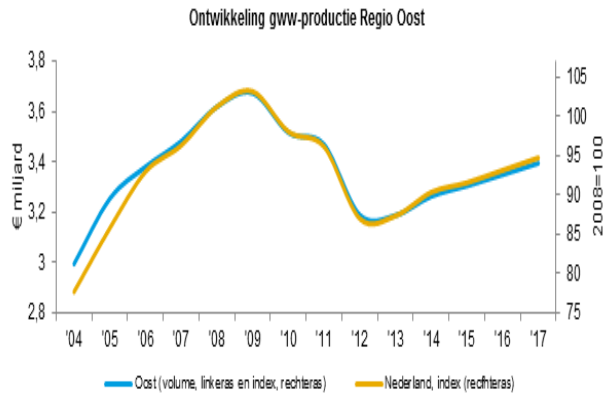
	Volume, € miljoen		
	2015	2016	2017
Overijssel	1.135	1.080	1.055
Flevoland	358	450	505
Gelderland	1.990	2.045	2.300
Totaal	3.483	3.575	3.860
Nederland	17.500	18.025	18.700

Bron: EIB

Alleen groei in Flevoland

Ten opzichte van 2016 groeit de voor 2017 geraamde utiliteitsbouwproductie fors in Flevoland en Gelderland. Beide provincies kennen een groeipercentage van rond de 12%. Dit leidt tot een totale productie van € 500 miljoen in Flevoland en € 2,3 miljard in Gelderland. Overijssel kent daarentegen in 2016 en 2017 dalingen van het bouwvolume.

Ontwikkeling infraproductie

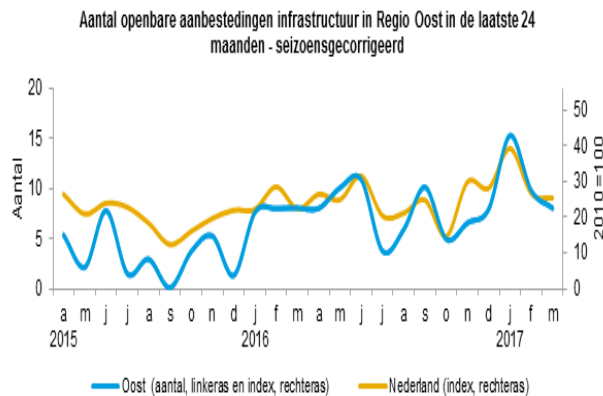

Gestage groei infraproductie*

De productie van gww-werken groeit in 2017 met 1,5% ten opzichte van het voorgaande jaar. Het landsdeel presteert daarmee gelijk aan het landelijke beeld, waar de toename eveneens 1,5% betreft. Flevoland presteert licht bovengemiddeld met een productiegroei van 2%. De productie in deze provincie komt daarmee uit op € 230 miljoen. Het volume voor de gezamenlijke provincies bereikt een niveau van € 3,4 miljard en is daarmee verantwoordelijk voor 22% van de landelijke productie.

* Nieuwbouw en reconstructie, reparatie en onderhoud.

Openbare aanbestedingen

Stijgende trend aanbestedingen

Het (seizoensgecorrigeerde) aantal openbare aanbestedingen lag in januari van dit jaar op het hoogste niveau sinds oktober 2013. Vooral dankzij deze sterk presterende eerste maand is het aantal aanbestedingen in het eerste kwartaal van 2017 bijna 70% hoger dan in het vierde kwartaal van vorig jaar. Het vergunningen-niveau van alle maanden van 2016 ligt echter weer bijna 70% boven dezelfde periode in 2015.

Infraproductie per provincie

	Volume, € miljoen		
	2015	2016	2017
Overijssel	1.145	1.155	1.170
Flevoland	220	225	230
Gelderland	1.940	1.970	2.000
Totaal	3.305	3.350	3.400
Nederland	15.125	15.350	15.575

Bron: EIB

Productiegroei in alle provincies

De onderlinge verschillen in productiegroei tussen de provincies in dit landsdeel zijn beperkt. Het groeicijfer ligt in Flevoland met 2% een half procentpunt hoger dan in Overijssel en Gelderland. Het volume van de productie in de betreffende provincies loopt sterker uiteen. Gelderland is met een volume van precies € 2 miljard koploper. Overijssel volgt met bijna € 1,2 miljard, waarna Flevoland hekkensluit met € 230 miljoen. De grote verschillen kunnen deels verklaard worden door de omvang van de betreffende provincies.